

Povjerenstvo za održivi razvoj, poticanje gospodarstva, energetiku i klimatske promjene

Na temelju članka 37. Poslovnika, a u vezi članka 28. Poslovnika o radu Gospodarsko-socijalnog vijeća i njegovih radnih tijela, Povjerenstvo za održivi razvoj, poticanje gospodarstva, energetiku i klimatske promjene na 41. sjednici, koja je održana 22. svibnja 2017. godine, razmatralo je Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektroničkim komunikacijama, s Konačnim prijedlogom zakona.

Na osnovi rasprave i izjašnjavanja pojedinih članova Povjerenstva usvojeno je sljedeće

MIŠLJENJE

1. Vlada Republike Hrvatske podržava donošenje Nacrta prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektroničkim komunikacijama, s Konačnim prijedlogom zakona.
2. Hrvatska udruga poslodavaca, Savez samostalnih sindikata Hrvatske, Nezavisni hrvatski sindikati i Matica hrvatskih sindikata suzdržani su u odnosu na donošenje Nacrta prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektroničkim komunikacijama, s Konačnim prijedlogom zakona.
3. Ovom mišljenju prilaže se izdvojeno mišljenje Hrvatske udruge poslodavaca.

IZDOJENO MIŠLJENJE HRVATSKE UDRUGE POSLODAVACA

Vezano za dostavljeni Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektroničkim komunikacijama, s konačnim prijedlogom Zakona, koristimo priliku skrenuti pažnju na sljedeće - trenutna Strategija razvoja širokopojsnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2016. do 2020. godine (Strategija) koju je usvojila Vlada Republike Hrvatska promovira ciljeve DAE EU 2020:

- pokrivenost pristupnim mrežama sljedeće generacije (NGA) koje omogućuju pristup internetu brzinama većim od 30 Mbit/s za sve stanovnike od RH
 - najmanje 50% kućanstava u RH budu korisnici pristupa internetu brzinom od 100 Mbit/s ili većom
- S obzirom da cilj b) govori o korištenju brzina od minimalno 100 Mbit/s za ispunjenje istog potrebno je osigurati pokrivenost i izgradnju mreže koja to osigurava što znači da rasprostranjenost takve mreže mora biti puno veća od 50%.

U nastavku dajemo komentare „članak po članak“ kako slijedi:

Članak 2.

Prijedlog – u članku 2. stavku 1. u novoj točki 19. riječi „ sastavnice zajedničkih dijelova nekretnine“ zamijeniti riječima „elemente zajedničkog vlasništva“

Obrazloženje – izmjena se predlaže u svrhu preciznog usklađivanja s tekstem Direktive 2014/61 o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzine, uslijed koje se, predlaže izmjena ovog zakona.

Prijedlog – u članku 2. stavku 1. iza točke 21. predložemo dodati novu točku 22. koja glasi:

„22. Istovjetnost ulaznih proizvoda (Eol): odnosi se na pružanje usluga i informacija internim i trećim tražiteljima pristupa pod istim uvjetima, uključujući cjelinu i kvalitetu uslužnih razina, u istim rokovima, uporabom istih sustava i procesa te s istom razinom pouzdanosti i uspješnosti,“

Obrazloženje – nastavno na predložene izmjene, predlaže se dodavanje navedene definicije istovjetnosti ulaznih proizvoda.

Prijedlog – u članku 2. stavku 1. novu točku 43. kojom se uvodi definicija pojma opsežnih radova na obnovi, uskladiti sa terminologijom iz Zakona o gradnji (NN 153/13).

Obrazloženje

Zakon o gradnji ne poznaje termin opsežnih radova na obnovi, uslijed čega će doći do neusklađenosti i različitog tumačenja u primjeni ovog propisa vezano uz članak 24. Prijedloga zakona, koji obvezuje investitore na izgradnju zajedničkog antenskog sustava, kabelaške kanalizacije, pristupne točke i fizičke infrastrukture unutar zgrade prilagođene mreži velike brzine, onda kada se vrši obnova takve zgrade. Najbliži pojam iz Zakona o gradnji koji bi odgovarao pojmu *opsežnih radova na obnovi* jest termin *rekonstrukcija građevine* iz članka 3. stavak 1. točka 19. Zakona o gradnji, pod kojim se podrazumijeva „izvedba građevinskih i drugih radova na postojećoj građevini kojim se utječe na ispunjavanje temeljnih zahtjeva za tu građevinu ili kojima se mijenja usklađenost te građevine s lokacijskim uvjetima u skladu s kojima je izgrađena (dograđivanje, nadograđivanje, uklanjanje vanjskog dijela građevine, izvođenje radova radi promjene namjene građevine ili tehnološkog procesa i sl.), odnosno izvedba građevinskih i drugih radova na ruševini postojeće građevine u svrhu njezine obnove.

Prijedlog – u članku 2. stavku 1. iza točke 46. predlažemo dodati novu točku 47. koja glasi

„47. Poslovni pretplatnik: osoba koja se koristi javno dostupnom elektroničkom komunikacijskom uslugom ili zahtijeva tu uslugu, a nije potrošač.“

Dosadašnje točke 47. do 80. postaju točke 48. do 81.

Članak 3.

Prijedlog – u članku 3. kojim se dopunjuje članak 5. u stavku 2. dodati novu točku 7. koja glasi:

"7. određivanjem promicanjem i regulatornih mjera i promicanjem prostornog planiranja kojima se potiče efikasnija gradnja, održavanje, razvoj i korištenje elektroničkih komunikacijskih mreža,"

Dosadašnja točka 7. postaje točka 8.

Obrazloženje:

Navedenu dopunu smatramo nužnom s obzirom na ulogu Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti u promicanju i omogućavanju efikasnije gradnje elektroničkih komunikacijskih mreža.

Članak 5.

Prijedlog – u članku 12. stavku 1. dodati nove točke 6. i 7. koje glase:

„6. sudjelovanje u postupku izrade i donošenja dokumenata prostornog uređenja davanjem stručnih podloga za planiranje položaja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme u pokretnim i nepokretnim javnim komunikacijskim mrežama,“

7. rješavanje sporova između operatora javnih komunikacijskih mreža i suvlasnika zgrade ili drugih nositelja prava korištenja pristupne točke i postojeće fizičke infrastrukture unutar zgrade prema članku 24.b ovoga Zakona,"

Dosadašnje točke 6. do 28. postaju točke 8. do 30.

U stavku 3. brojka: "20" zamjenjuje se brojkom: "22".

Obrazloženje

Navedeno je potrebno kako bi se u postupku prostornog planiranja dokumenti prostornog uređenja uskladili Uredbom o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme (NN131/12, NN92/15), koji prepoznaju različite načine postavljanja elektroničke komunikacijske infrastrukture u povezane opreme i to kao samostojeće antenske stupove i antenske prihvate, a samim time i različite prostorno planske kategorije.

Prijedlog – u članku 12. stavku 1. dopuniti novu točku 8. na način da ista glasi:

"8. utvrđivanje obveza infrastrukturnim operatorima i rješavanje sporova u vezi sa zajedničkim korištenjem elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme, uključujući i rješavanje sporova prema odredbama posebnog propisa o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina,"

Obrazloženje

Predložena dopuna nužna je s obzirom na nadležnost Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti sukladno Zakonu o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreže velikih brzina.

Članak 6.

Prijedlog – članak 14. stavak 4. točka 9 - brisati

Obrazloženje

Predlažemo brisanje predloženog podstavka 9. jer smatramo da bi objava nepravomoćnih odluka o prekršaju te redovitih pravnih lijekova i ishoda postupka predstavljala povredu poslovne tajne te se navedeno ne može opravdati načelom javnosti rada Agencije. Na tržištu elektroničkih komunikacija u kojoj postoji vrlo jaka tržišna utakmica objava nepravomoćnih odluka koje osim pravnih sadrže i brojne činjenice koje vrlo često predstavljaju poslovnu tajnu jednog od tržišnih takmaca uz navođenje i opis internih procesa i odluka kao dokaza u sudskom procesu, a koji bi, ukoliko se objavljuju u svom punom sadržaju i obrazloženju mogli, u znatnoj mjeri staviti istog u nepovoljniji položaj. Također navedena dopuna ne predstavlja usklađenje s člankom 184. stavak 5. Prekršajnog zakona budući da spomenuta odredba kaže da se posebnim zakonom može propisati da ovlašteni tužitelj pravna osoba s javnim ovlastima može objaviti na svojim stranicama nepravomoćnu odluku o prekršaju kad ju zaprimi, a ne i da se mora. Temeljni zahtjevi za elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i drugu povezanu opremu.

Članak 9.

Prijedlog – brisati članak 9. kojim se mijenja članak 24. stavci 4., 5., 6. i 7.

Obrazloženje

Smatramo da nije potrebno putem zakona nametati obveze operatorima da održavaju kakvoću svoje mreže te osiguravaju sigurnost i cjelovitost ugovorenih usluga i to iz slijedećih razloga:

Predmetne obveze za operatora već proizlaze iz Pravilnika o načinu i rokovima provedbe mjera zaštite sigurnosti i cjelovitosti mreža i usluga gdje su detaljno i precizno određene; Pravilnikom o načinu i uvjetima obavljanja djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga posebno se štite prava korisnika u slučaju pogoršanja kvalitete usluga zbog razloga koji se odnose na okolnosti iz područja elektroničke komunikacijske infrastrukture te su u skladu s odredbama navedenog pravilnika svi operatori već ugradili u svoje opće uvjete obveze obeštećenja korisnika u slučaju pogoršanja kvalitete usluga

I bez regulatornih obveza operatori bi velike napore ulagali u održanje kvalitete mreža i usluga jer se kvaliteta, nakon smanjenja cijena uslijed liberalizacije tržišta, pokazala kao presudan element za odluku korisnika o tome kojeg će operatora izabrati.

Dakle, predloženom izmjenom se već i ovako velik i nepregledan sadržaj zakona dodatno opterećuje, a da se pri tome ne ostvaruje nikakva svrha. Takav je pristup suprotan proklamiranoj politici Vlade Republike Hrvatske usmjerenoj na pojednostavljivanje pravnog sustava i dokidanja postojeće prenormiranosti.

Članak 10. - novi članak 24.a

Prijedlog – u novom članku 24.a izmijeniti stavak 2. na način da iza riječi „ili poslovne jedinice“ se dodaju riječi „u skladu s europskom normom EN 50173-1“.

Obrazloženje – predloženom dopunom detaljnije se utvrđuju uvjeti koje vertikalno i horizontalno kabliranje mora zadovoljiti, a da bi se osigurala prilagođenost elektroničkim komunikacijskim mrežama velikih brzina.

Komentar – članak 24.a stavak 3.

U svrhu otklona dvojbi molimo potvrdu da se obveza stavka 3. Primjenjuje i u slučaju obnove zgrade po

trenutnoj inicijativi od strane Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije i Ministarstva graditeljstva – Fond za obnovu zgrada.

Članak 10. - novi članak 24.b

Prijedlog - u članku 24.b izmijeniti stavak 1. i 2. tako da glase:

"(1) Svi operatori javnih komunikacijskih mreža imaju pravo, na temelju sporazuma o pristupu s **upraviteljem zgrade, odnosno predstavnikom suvlasnika** ili nositeljima prava korištenja pristupne točke i fizičke infrastrukture unutar zgrade, o vlastitom trošku uvesti svoju mrežu do pristupne točke te pristupiti bilo kojoj postojećoj fizičkoj infrastrukturi unutar zgrade radi postavljanja elektroničke komunikacijske mreže velike brzine, ako je udvostručavanje fizičke infrastrukture unutar zgrade tehnički neizvedivo ili gospodarski neučinkovito.

(2) Vlasnici **posebnih dijelova zgrade, odnosno suvlasnici zajedničkih dijelova zgrade** ili drugi nositelji prava korištenja pristupne točke i postojeće fizičke infrastrukture unutar zgrade, moraju, uz pravične i nediskriminirajuće uvjete, uključujući i cijenu, udovoljiti svakom razumnom zahtjevu za pristup koji su podnijeli operatori javnih komunikacijskih mreža."

Obrazloženje:

Predloženom izmjenom usklađuje se pojmovlje u ovom članku s odredbama Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima.

Nadalje, u odnosu na stavak 2., uzimajući u obzir usklađivanje Zakona s odredbama Direktive 2014/61/EU o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina, skrećemo pažnju da je pitanje cijene definirano podzakonskim propisima koji navodi korištenje infrastrukture unutar zgrade bez naknade. Podredno, u slučaju plaćanje naknade za korištenje infrastrukture unutar zgrade, ona mora biti određena na racionalnoj, pravičnoj i nediskriminatornoj osnovi.

Prijedlog - u članku 24.b izmijeniti stavak 5. tako da glasi:

"(5) Obveze iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ne primjenjuju se na zgrade u kojima je pristup postojećoj mreži, koja završava na lokaciji krajnjeg korisnika usluga i prikladna je za pružanje usluga elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina, u svakom trenutku osiguran uz objektivne, transparentne, razmjerne i nediskriminirajuće uvjete, uključujući i cijenu."

Obrazloženje:

Radi pravne sigurnosti i preciznijeg izričaja predlaže se dopuna ovoga stavka. Nadalje, uzimajući u obzir usklađivanje Zakona s odredbama Direktive 2014/61/EU o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina, skrećemo pažnju da se navedena obveza može tumačiti na način da se operatorima koji svoje usluge ne temelje na bakrenoj parici onemogućiti ulazak u zgradu, a brzine na bakrenoj parici ne podržavaju NGN brzine. Stoga zakonodavac i Agencija moraju osigurati uvjete da se ovakav slučaj ne dogodi.

Prijedlog u članku 24.b brisati odredbu stavka 7.

Podredno, predlažemo izmijeniti stavak 7. tako da glasi:

"(7) Suvlasnici mogu odbiti ponudu za sklapanje sporazuma iz stavka 6. ovoga članka samo ako :

- postoji odgovarajuća zajednička fizička infrastruktura unutar zgrade koju operator koji je dao ponudu iz stavka 6. ovog članka može nesmetano koristiti ili
- suvlasnici, u roku od 60 dana od dana kada je predstavnik suvlasnika zaprimio pisanu obavijest o namjeri postavljanja takve fizičke infrastrukture samo za potrebe pojedinačnih krajnjih korisnika usluga, o vlastitom trošku postave odgovarajuću zajedničku fizičku infrastrukturu za potrebe cijele zgrade koju operator koji je dao ponudu iz stavka 6. ovog članka može nesmetano koristiti."

Obrazloženje:

Budući da članak 9. stavak 4. Direktive 2014/61/EU o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina ne propisuje obvezu već državama članicama ostavlja mogućnost da propišu ovakve iznimke, predlažemo brisati odredbu stavka 7.

Podredno, ako se ne prihvati prijedlog da se ovaj stavak briše, nužno je definirati na koji način se utvrđuje da je postojeća zajednička fizička infrastruktura unutar zgrade podobna za pružanje usluga elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina. U suprotnom suvlasnici će samovoljno moći zabraniti postavljanje fizičke infrastrukture. Isto vrijedi i za utvrđivanje podobnosti zajedničke infrastrukture koju bi

sami suvlasnici postavili, a operator ne bi imao nikakve mogućnosti provjeriti zadovoljava li takva infrastruktura uvjete za pružanje ugovorenih usluga. Stoga predlažemo i u ovom slučaju dati mogućnost strankama pokretanje spora pred Agencijom, u skladu s odredbama ovoga članka.

Članak 11.

Prijedlog – u članku 25. stavku 3. riječi „prethodno mišljenje“ zamijeniti riječju „suglasnost“.

Obrazloženje:

Iz dosadašnjih iskustava u primjeni Zakona i Uredbe o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme uočljivo je da nositelji izrade dokumenata prostornog uređenja ne uzimaju u obzir Agencije, te se stoga događa da u prostornim planovima nije na odgovarajući način planirana gradnja EKI. Stoga se predlaže propisati da Agencija daje suglasnost, čime bi se osiguralo da se i postupku izrade i donošenja dokumenata prostornog uređenja uzmu u obzir naputci Agencije, a koji se temelje na Uredbi.

Prijedlog - u članku 25. iza stavka 8. dodati novi stavak 9. koji glasi:

"(9) Upravitelji općeg dobra, Republika Hrvatska, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe u većinskom vlasništvu Republike Hrvatske ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te vlasnici nekretnina moraju u svakom trenutku osigurati operatorima javnih komunikacijskih mreža i usluga nesmetan pristup nekretninama kojima upravljaju odnosno čiji su vlasnici, a na kojima je postavljena elektronička komunikacijska infrastruktura i druga povezana oprema u svrhu njezina korištenja, popravljanja i održavanja te neprekinutog pružanja elektroničkih komunikacijskih usluga."

Obrazloženje:

Predlažemo dodati novi stavak 9. kojim bi se utvrdila obveza svih vlasnika i upravitelja nekretnina na kojima je postavljena EKI dati pristup tim nekretninama u svrhu korištenja, popravljanja i održavanja. Na ovaj način osigurava se ostvarenje interesa Republike Hrvatske koji je utvrđen člankom 3. ZEK-a na način da se operatorima jamči svakodoban pristup EKI, a sve u svrhu neprekinutog pružanja elektroničkih komunikacijskih usluga.

Prijedlog – brisati članak 11. kojim se u članku 25. dodaju stavci 9. i 10.

Obrazloženje

Ne slažemo se s predloženom dopunom članka 25., kao i s njime usko povezanim člankom 34. Prijedloga zakona i predlažemo zadržavanje postojećeg teksta Zakona, budući iz obrazloženja predloženih promjena proizlazi da je njihov jedini cilj potaknuti operatore na ishođenje potvrda o pravu puta, kako bi se na taj način uredili imovinsko-pravni odnosi u vezi sa EKI. Skrećemo pozornost na činjenicu da potvrda o pravu puta nije izdana, ne znači da imovinsko-pravni odnosi između infrastrukturnog operatora i upravitelja općeg dobra odnosno vlasnika nekretnine nisu riješeni.

Pravo puta je uspostavljeno po sili članka 28.stavka 1. ZEK-a za EKI infrastrukturnog operatora koji ispunjava pretpostavke iz tog članka, na svim nekretninama u Republici Hrvatskoj. Potvrda o pravu puta je deklaratorne naravi te ista prema sudskoj praksi Visokog upravnog suda RH (US-12493 od 14.01.2010. i US-3173/2010 od 17.02.2011.) predstavlja samo uvjerenje, a ne upravni akt kojim bi se odlučivalo o kakvom pravu, obvezi ili pravnom interesu legitimiranih stranaka u upravnom postupku. Stoga, činjenica da potvrda nije izdana, ne znači da su odnosi neregulirani. Oni su već uređeni ZEK-om i odgovarajućim zakonskim propisom odnosno Pravilnikom o potvrdi i naknadi za pravo puta (NN 152/11, 151/14). Potvrda o pravu puta se izdaje na zahtjev bilo infrastrukturnog operatora, bilo upravitelja općeg dobra, odnosno vlasnika nekretnine. Do tada, obje strane su se dužne ponašati sukladno zakonu. Budući da je pravo puta osnovano *ex lege*, infrastrukturni operator ima pravo pristupa, postavljanja, korištenja, popravljanja i održavanja EKI, što je upravitelj općeg dobra, odnosno vlasnik nekretnine dužan trpjeti.

Slijedom navedenog, razvidno je da reguliranje imovinsko-pravnih odnosa nije i ne bi smjelo biti pretpostavka za sigurnu uporabu mreže, cjelovitost i međusobno djelovanje elektroničkih komunikacijskih usluga. Time nema ni razloga za dodatnim raspisivanjem ovakvih obveza operatora, uz

prijetnju sankcije istima člankom 34. Prijedloga zakona u propisanim iznosima, kojoj promjeni se također protivimo.

Sasvim suprotno, iz dosadašnje neujednačene prakse proizlazi da su vlasnici nekretnina (upravitelji općih dobara) iz različitih razloga skloni uskraćivati infrastrukturnom operatoru pravo pristupa mreži i infrastrukturi položenoj na njihovoj nekretnini te upravo time svojim radnjama onemogućavati funkcioniranje djelatnosti operatora, zbog čega su operatori prisiljeni ostvarivati sudsku zaštitu. Obzirom je člankom 3. ZEK-a predviđeno kako su EKI i obavljanje djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga od interesa za Republiku Hrvatsku, sudska praksa (OS Zlatar, rješenje od 5.srpnja 2016., PsP-24/2016) je zauzela stajalište da eventualni sporni odnosi vezani za ugovaranje služnosti ili ishođenje potvrde o pravu puta ne bi nipošto smjeli predstavljati opravdani razlog zbog kojeg bi vlasnici nekretnina (upravitelji općih dobara) bili ovlašteni poduzimati radnje koje bi onemogućavale funkcioniranje djelatnosti operatora. Stoga, apeliramo da se u svrhu zaštite EKI i javnog interesa za razvojem tržišta elektroničkih komunikacija, jasnije raspišu obveze ne za operatore, već upravo za vlasnike nekretnina (upravitelje općih dobara) u svrhu boljeg razumijevanja važnosti omogućavanja pristupa EKI.

Podredno predlažemo u članku 25. izmijeniti novi stavak 9. i 10. koji sada postaju stavak 10. i 11. tako da glase:

"(10) Infrastrukturni operatori moraju u svakom trenutku osigurati operatorima korisnicima s kojima su sklopili ugovor o pristupu i zajedničkom korištenju elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme, nesmetani pristup svojoj elektroničkoj komunikacijskoj mreži te elektroničkoj komunikacijskoj infrastrukturi i drugoj povezanoj opremi u svrhu njezina korištenja, popravljanja i održavanja te neprekinutog pružanja elektroničkih komunikacijskih usluga ugovorene kakvoće u skladu s uvjetima propisanim pravilnicima iz članka 24. stavak 6. Zakona.

(11) Infrastrukturni operatori moraju održavati svoju elektroničku komunikacijsku mrežu te elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i drugu povezanu opremu u svrhu osiguravanja sigurnosti i cjelovitosti ugovorenih elektroničkih komunikacijskih usluga. U slučaju izvođenja radova na održavanju elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme infrastrukturni operator mora pravovremeno najaviti i koordinirati izvođenje radova sa svim operatorima korisnicima s kojima je sklopio ugovor o pristupu i zajedničkom korištenju elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme na području obuhvaćenom radovima."

Dosadašnji stavak 11. postaje stavak 12.

Obrazloženje:

Podredno predlažemo izmjenu odredbe novog stavka 10. kako bi se nedvojbeno utvrdilo da je adresat ove odredbe infrastrukturni operator, a dodatno se predloženom dopunom utvrđuje način ispunjavanja obveze u skladu s mjerodavnim podzakonskim propisima, osobito Pravilnikom o tehničkim uvjetima za kabelsku kanalizaciju koji detaljno opisuje obveze infrastrukturnog operatora u osiguravanju sigurnosti i cjelovitosti mreže, što primjerice, uključuje i preventivno i korektivno održavanje.

Nadalje, u odnosu na predložene izmjene novog stavka 11. ukazujemo da su člankom 99. Zakona detaljno propisane obveze operatora javnih komunikacijskih mreža i operatora javnih komunikacijskih mreža u ostvarivanju sigurnosti i cjelovitosti komunikacijskih mreža i usluga. Pored toga, člankom 42. Pravilnika o načinu i uvjetima obavljanja djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga, propisana je obveza operatora vlasnika elektroničke komunikacijske mreže da izradi plan održavanja elektroničke komunikacijske mreže i elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme. Stoga držimo da je predložena odredba novog stavka 11. suvišna, jer se radi o obvezi infrastrukturnog operatora koji daje pristup svojoj mreži operatorima korisnicima. Stoga se predlaže dodat rečenica kojom se utvrđuje obveza infrastrukturnog operatora prema kojoj prije izvođenja radova na infrastrukturi na kojoj je ugovoren pristup i zajedničko korištenje s operatorima korisnicima. Na ovaj način osigurat će se da su operatori korisnici pravovremeno obaviješteni o izvođenju radova, te stoga mogu i reagirati i po potrebi osigurati zamjensko rješenje kako bi svojim krajnjim korisnicima osigurali neprekinutost usluga.

Članak 15.

Prijedlog – brisati članak 15. Prijedloga zakona kojim se predlaže izmjena članka 29.

Obrazloženje

Prijedlogom zakona predlaže se dopuna članka 29. na način da je dodan pojam „upravitelja nekretnine“,

u stavku 1. i 2., tako da se po novom uređenju visina naknade mora odrediti tako da predstavlja pravičan razmjer između prava vlasnika ili upravitelja nekretnine i interesa operatora elektroničkih komunikacijskih usluga te javnog interesa za razvoj tržišta elektroničkih komunikacija. Zbog pravne sigurnosti, nužno je da se obveza plaćanja utvrđuje na temelju izdane potvrde o pravu puta.

Protivimo se navedenim izmjenama članka 29. te predlažemo zadržavanje teksta postojećeg članka 29. ZEK-a, pogledati komentar uz članak 13. i 14.

Članak 16.

Prijedlog – u članku 16., izmijeniti članak 41. stavak 4. tako da isti glasi:

"(4) Sastavni dio pretplatničkog ugovora čine opći uvjeti poslovanja, uvjeti korištenja usluga i cjenik usluga za koje se taj ugovor sklapa. Pretplatnički ugovor sklopljen između operatora javnih komunikacijskih usluga i potrošača mora sadržavati odredbe koje su utvrđene posebnim zakonom kojim je uređena zaštita potrošača, te drugim posebnim propisima. Obvezno trajanje pretplatničkog ugovora ne može biti dulje od dvije godine, pri čemu operatori javnih komunikacijskih usluga moraju nuditi i pretplatničke ugovore u trajanju od jedne godine. Iznimno, na zahtjev poslovnog korisnika, može se ugovoriti i dulje razdoblje obveznog trajanja pretplatničkog ugovora. a najviše do četiri godine. Ugovori sklopljeni putem sredstava daljinske komunikacije ili elektroničke trgovine, kao i ugovori sklopljeni izvan poslovnih prostora operatora, moraju sadržavati odredbe u skladu s posebnim propisima."

Obrazloženje:

Predmetna odredba stavka 4. ovoga članka donesena je radi usklađenja s odredbom članka 30. stavak 5. Direktive o univerzalnim uslugama (2002/22/EZ i 2009/136/EZ; dalje: USO Direktiva) koja glasi:

"5. Member States shall ensure that contracts concluded between consumers and undertakings providing electronic communications services do not mandate an initial commitment period that exceeds 24 months. Member States shall also ensure that undertakings offer users the possibility to subscribe to a contract with a maximum duration of 12 months."

Iz navedenog je razvidno da je zaštita usmjerena na ugovornu stranu koja pretplatnički ugovor sklapa u svojstvu potrošača (*consumer*), a ne na sve pretplatnike odnosno krajnje korisnike (*end-user*). U cijelom tekstu USO Direktive razlikuje se pojam *end-user* (krajnji korisnik) od pojma *consumer* (potrošač).

Odredbe USO Direktive zahtijevaju osiguravanje najmanje razine zaštite za sve krajnje korisnike, pri čemu se u cilju zaštite korisnika koji imaju svojstvo potrošača propisuju i posebne obveze za operatore, te se od država članica Europske unije zahtijeva osiguravanje zaštite potrošača prema posebnim propisima iz područja zaštite potrošača. Ističemo da se u recitalu 49 USO Direktive navodi da je cilj donošenja Direktive zaštita potrošača, što uključuje jasne ugovorne uvjete, rješavanje sporova i cjenovne sustave. Nadalje, cilj je potaknuti da se ova (ili neka od ovih) prava prošire i na druge kategorije korisnika usluga, osobito na male i srednje poduzetnike. Dakle, Direktiva ne nameće jednoobraznu primjenu svih obveza već joj je cilj zaštita onih kategorija korisnika koji se smatraju slabijom ugovornom stranom u odnosu prema operatorima javnih komunikacijskih usluga. U odnosu između operatora i poslovnih korisnika, a osobito velikih poslovnih korisnika operator nije jača ugovorna strana, nego naprotiv, često mora prihvaćati uvjete koje mu nameće poslovni korisnik. Stoga je nužno u Zakonu razlikovati obveze operatora u odnosu na zaštitu potrošača, te ostalih korisnika.

U praksi je čest slučaj da poslovni korisnici, a osobito veliki poslovni korisnici koji nisu javni naručitelji u smislu Zakona o javnoj nabavi, zahtijevaju sklapanje pretplatničkih ugovora uz obvezno razdoblje trajanja odnosno ugovore na određeno vrijeme u trajanju duljem od dvije godine. Također, ukazujemo da razvoj naprednih telekomunikacijskih rješenja prilagođenih potrebama poslovnih korisnika u značajnom broju slučajeva iziskuje značajna ulaganja u mobilnu ili fiksnu telekomunikacijsku infrastrukturu kroz izgradnju dodatnih telekomunikacijskih kapaciteta, razvoj specifičnih tehničkih rješenja i naprednu terminalnu opremu.

Primjeri iz prakse uključuju različita rješenja, od postavljanja posebnih baznih postaja za unutarnju pokrivenost poslovnih prostora komunikacijskom mrežom, preko integriranih komunikacijskih rješenja za poslovne korisnike do usluga informacijske i komunikacijske tehnologije koje koriste prijenos podataka mobilnim i/ili fiksnim telekomunikacijskim mrežama za pametno upravljanje poslovnim procesima ili infrastrukturom, uključujući npr. infrastrukturu u sklopu tzv. pametnih gradova ili rješenja za pružanje komunikacijskih usluga u javnom prijevozu. Vrlo se često u takvim slučajevima ugrađuje i koristi komunikacijska oprema kod koje se vrijeme amortizacije kreće se od 3 do 7 godina, a za povrat ulaganja uz mjesečnu naknadu prihvatljivu za korisnika potrebno je i znatno više od 2 godine.

Ograničavanje obveznog trajanja ugovora na maksimalno 2 godine koje se trenutno odnosi i na poslovne korisnike ozbiljno ograničava mogućnost realizacije razvoja složenih komunikacijskih rješenja, a time ograničava i razvoj gospodarstva Republike Hrvatske u korak sa suvremenim europskim i svjetskim trendovima ubrzanog razvoja gospodarstva zasnovanog na informacijskim i komunikacijskim tehnologijama i digitalizaciji društva (Digitalna agenda).

Zbog svega navedenog držimo da je nužno omogućiti iznimku za poslovne korisnike, te omogućiti da se u slučaju kada to poslovni korisnik zahtijeva, omogući sklapanje ugovora na razdoblje dulje od dvije godine. Dodatno, ograničavanjem obveznog razdoblja trajanja na najviše četiri godine utvrđuje se i gornja granica trajanja ugovora, te se time osigurava mogućnost promjene operatora i ravnopravna tržišna utakmica.

Prijedlog – dopuniti članak 41. stavak 5. na način da isti glasi:

"(5) Pretplatnik ima pravo na raskid pretplatničkog ugovora u bilo kojem trenutku. Pretplatničkim ugovorom može se utvrditi da, ako pretplatnik, koji raskine ugovor ili je ugovor raskinut krivnjom pretplatnika prije isteka razdoblja obveznog trajanja ugovora, a osobito u slučaju iz članka 48. stavak 5. ovoga Zakona, pretplatnik mora platiti mjesečnu naknadu za ostatak razdoblja obveznog trajanja ugovora, ili naknadu u visini popusta na proizvode i usluge koje je ostvario ako je plaćanje te naknade povoljnije za pretplatnika, osim u slučaju iz članka 42. stavka 7. ovoga Zakona."

Obrazloženje

Predlažemo da se jasno definira u dijelu koji se odnosi na naknade u visini popusta, da pretplatnik mora operatoru naknaditi iznos ukupnog popusta koji je prilikom zasnivanja pretplatničkog odnosa ostvario upravo iz razloga jer je ugovoreno obvezno trajanje te je operator popust dodijelio upravo računavši na to da će pretplatnički ugovor trajati određeno razdoblje. Tako da ovdje treba uračunati popust koji je operator odobrio za cijelo obvezno trajanje, a ne samo onaj ostvaren do trenutka raskida.

Također, a radi izbjegavanja bilo kakve dvojbe potrebno je jasno definirati da pretplatnik osim povoljnije opcije svakako mora podmiriti sve neplaćene, a pružene usluge te ostale eventualne obveze proizašle iz posebnih pravnih odnosa operatora i pretplatnika vezanim za kupljene proizvode. Naime, činjenica je da pretplatnik prilikom zasnivanja pretplatničkog odnosa kroz obvezno trajanje najčešće kupuje i ulazi u poseban pravni odnos s operatorom i za terminalnu opremu (mobilni uređaj, router i sl.) uz popust, koji se odobrava u određenoj visini ovisno o ugovorenoj usluzi te upravo radi ugovaranja obveznog trajanja ugovora. Cijena s popustom plaća se kroz mjesečne rate te kada se raskida pretplatnički ugovor, bilo od strane pretplatnika bilo od strane operatora, raskida se i ovaj kupoprodajni ugovor, no učinci takvog raskida ni u kojem slučaju ne mogu biti isti kao kod raskida pretplatničkog ugovora te pretplatnik predmetnu opremu otplatiti u cijelosti. Kod raskida ovog kupoprodajnog ugovora popust koji je pretplatnik ostvario, a koji bi predstavljao razliku između redovne maloprodajne cijene opreme te ukupnog iznosa mjesečnih rata, ući će u obračun popusta, no pretplatnik mora podmiriti i preostale mjesečne rate.

Navedeno smatramo potrebnim jasno utvrditi jer je i u prošlosti bilo nedoumice i od strane pretplatnika i od strane operatora pa i regulatora, te smatramo ovaj trenutak prilikom da se navedeno jasno i nedvosmisleno definira, sve u cilju transparentnosti i jasnoće komunikacije prema pretplatniku.

Članak 17.

Prijedlog – članak 17. stavak 1. brisati

Obrazloženje

predlažemo brisati stavak 1. članka 17. Prijedloga zakona, kojim se predlaže izmjena članka 50. iz razloga što ne postoji potreba da se u zakon uvodi još jedna vrsta prigovora. U slučaju povrede prava otvorenog pristupa internetu povrijeđenu su odredbe pretplatničkog ugovora te u tom smislu korisnik može istaknuti prigovor. Dakle, mehanizam već postoji. Napominjemo da ova materija uređena Uredbom (EU) 2015/2120 koja se direktno primjenjuje, a ne direktivom te da, stoga, nisu potrebne zakonske izmjene. Obveza operatora da informiraju korisnika o njegovim pravima već je propisana u Uredbi.

Članak 18.

Prijedlog – članak 18. brisati

Obrazloženje

Nastavno na komentar iz članka 17. predlažemo brisati članak 18. Prijedloga zakona kojim se predlaže izmjena članka 51.

Članak 23.

Prijedlog – izmijeniti članak 23. Prijedloga zakona kojim se mijenja članak 77. ZEK-a na način da se izmijene stavci 2., 3, 4. i 7.:

Prijedlog – stavak 2. članka 77. izmijeniti na način da isti glasi:

(2) Operatori iz stavka 1. ovoga članka moraju središnjem tijelu, nadležnom za zaprimanje poziva prema hitnim službama u skladu s posebnim zakonom, dostavljati bez naknade sve raspoložive podatke o ostvarenim pozivima na broj 112, što osobito obuhvaća podatke o imenu i prezimenu ili nazivu pozivatelja, pozivajućem broju, vremenu i trajanju poziva te lokaciji s koje je upućen poziv na broj 112, i to odmah po prosljeđivanju poziva prema broju 112 nadležnom središnjem tijelu. Iznimno, ako podaci o imenu i prezimenu ili nazivu pozivatelja ili trajanju poziva ili lokaciji s koje je upućen nisu dostupni operatoru, ne postoji obveza dostave tih podataka nadležnom središnjem tijelu.

Obrazloženje

Ovisno o korištenoj usluzi od strane korisnika (npr. usluge osobnog broja, sukladno Planu numeriranja ili usluge prijenosa govora putem interneta), operator nije u svim slučajevima u mogućnosti utvrditi točnu lokaciju pozivatelja, a što je prepoznato i u stručnom mišljenju HAKOM-a od 24. svibnja 2012. godine (Klasa: 011-02/12-04/15, Urbroj: 376-04/DM-12-02). Stoga u svrhu izbjegavanja mogućih dvojbi, predlažemo dopunu ovog stavka.

Prijedlog – stavak 3. članka 77. izmijeniti na način da isti glasi:

(3) Na zahtjev središnjeg tijela državne uprave nadležnog za sustav civilne zaštite, koji se temelji na zahtjevu službi nadležnih za provedbu aktivnosti traganja i spašavanja u skladu s posebnim propisima, operatori iz stavka 1. ovog članka moraju osigurati odgovarajuće tehničko rješenje putem kojeg nadležno središnje tijelo iz stavka 2. ovog članka može preuzeti podataka o lokaciji osobe za kojom je pokrenuta akcija traganja i spašavanja, a koja nije uputila poziv na broj 112.

Obrazloženje

Raspoloživo tehničko rješenje koje omogućava dostupnost podataka o lokaciji korisnika za kojim je pokrenuta akcija traganja i spašavanja, a koji nije uputio poziv na broj 112, funkcionira na način da se nadležno središnje tijelo povezuje s odgovarajućim sustavom koji operator stavlja na raspolaganje i na taj način samo dolazi do traženog podatka. Znači, operator ne dostavlja traženi podatak nadležnom središnjem tijelu već ga ono samostalno preuzima. Stoga je predložena izmjena ovog stavka na način da su operatori obvezni osigurati odgovarajuće tehničko rješenje koje nadležnom središnjem tijelu omogućava preuzimanje potrebnih podataka. U tom pogledu dodatno sugeriramo da se definiraju i mjere u cilju sprečavanja mogućih zlouporaba pri preuzimanju i korištenju podatak o lokaciji korisnika koji nije uputio poziv na broj 112.

Prijedlog – stavak 4. članka 77. izmijeniti na način da isti glasi:

(4) Operatori iz stavka 1. ovoga članka moraju postupati s pozivima na broj 112 na jednak način kao i prema drugim pozivnim brojevima za pristup hitnim službama, koji su u uporabi u Republici Hrvatskoj, moraju obrađivati te pozive na način koji je najprimjereniji postojećem ustrojstvu sustava hitnih službi, te su odgovorni za ispravno usmjeravanje poziva na broj 112 u skladu s tehničkim mogućnostima pojedine usluge putem koje je ostvaren poziv na broj 112, kao i na druge pozivne brojeve za pristup hitnim službama.

Obrazloženje

Na način i mogućnost usmjeravanja pojedinih poziva na broj 112, sukladno ustroju sustava hitnih službi, presudno utječe usluga putem koje je ostvaren poziv na broj 112. Tako npr. SMS poruku upućenu na broj 112 nije moguće usmjeravati po pojedinim županijama sukladno lokaciji korisnika koji ju je poslao, nego samo na jednu središnju točku nadležnog središnjeg tijela. Slično je primjenjivo i u slučaju pozivatelja za kojeg operator nema točnu informaciju o lokaciji. Stoga je način usmjeravanja poziva na broj 112, kao i na druge pozivne brojeve za pristup hitnim službama, potrebno zasebno dogovoriti

između pojedine hitne službe i operatora, uz uvažavanje mogućnosti i ograničenja pri pružanju pojedine usluge putem koje se ostvaruju pozivi na broj 112 kao i na druge pozivne brojeve za pristup hitnim službama.

Prijedlog – stavak 6. članka 77. izmijeniti na način da isti glasi:

"(5) Način i uvjeti uporabe jedinstvenoga europskog broja za hitne službe 112 i e-poziva, tehnički i drugi zahtjevi za operatore iz stavka 1. ovoga članka u ispunjavanju obveza prema nadležnom središnjem tijelu iz stavka 2. ovoga članka, način i rokovi za omogućavanje slanja SMS poruka na broj 112 i e-poziv, način, oblik i rokovi dostave podataka o ostvarenim pozivima na broj 112, mjerila kakvoće usluge poziva na broj 112 te način i uvjeti provedbe privremenog i trajnog isključenja iz elektroničke komunikacijske mreže pretplatničke ili korisničke terminalne opreme u slučaju utvrđene zlouporabe poziva na broj 112 pobliže se propisuju pravilnikom koji donosi ministar."

Obrazloženje:

Potrebno je dopuniti stavak 6. tako da se utvrdi da se način i rokovi za omogućavanje slanja SMS-a, također propisuju pravilnikom.

Prijedlog – stavak 7. članka 77. izmijeniti na način da isti glasi:

(7) Na obveze operatora iz stavka 1. ovog članka u pogledu poziva na druge pozivne brojeve za pristup hitnim službama u Republici Hrvatskoj na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovog članka i pravilnika iz stavka 6. ovog članka, uz primjenu jedinstvenog tehničkog rješenja za potrebe svih hitnih službi, osim ukoliko se operatori iz stavka 1. ovog članka i pojedina hitna služba ne dogovore drugačije.

Obrazloženje

Predlažemo razmotriti postoji li zaista potreba da se sve obveze predviđene prijedlogom novog članka 77. koje se odnose na pozive na 112, općenito prenesu i na sve ostale hitne službe. Vezano uz ispunjavanje obveza iz ove odredbe, skrećemo pažnju kako je nužno osigurati mogućnost da operatori obveze ispune uz primjenu istih tehničkih rješenja prema svim hitnim službama. Smatramo neopravdanim i neučinkovitim obvezivati operatore na razvijanje zasebnog, različitog tehničkog rješenja za svaku pojedinu hitnu službu. Stoga predlažemo da operatori svoju obvezu iz ovog stavka ispunjavanju omogućavanjem primjene jedinstvenog tehničkog rješenja u odnosu prema svim hitnim službama, osim ukoliko se operatori i pojedina hitna služba ne dogovore drugačije.

Članak 26.

Prijedlog – u članku 26. kojim se mijenja članak 92. dodati novi stavak 8. koji glasi:

"(8) Prigodom davanja u najam radiofrekvencijskog pojasa nositelj dozvole za uporabu radiofrekvencijskog spektra obavezan je o tome pisanim putem obavijestiti Agenciju. U tom slučaju Agencija ne izdaje novu dozvolu za uporabu radiofrekvencijskog spektra."

Dosadašnji stavci 8. i 9. postaju stavci 9. i 10.

Obrazloženje:

Vipnet ovim putem iskazuje potrebu preciznog definiranja omogućavanja korištenja radijskih frekvencija od strane drugih pravnih osoba tj. društva posebne namjene u javno privatnom partnerstvu kako bi se omogućila realizacija Modela C iz ONP-a korištenjem radio-frekvencijskog spektra. Pri tome je potrebno uzeti u obzir da trenutno važeći podzakonski propisi definiraju da je radio-frekvencijski spektar moguće ustupiti djelomično ili u cijelosti iz dozvole odnosno određeno zemljopisno područje unutar područja iz dozvole. Navedena dopuna predlaže se iz razloga što prema saznanjima Vipneta isto prema trenutnom zakonodavnom okviru nije moguće učiniti.

Članak 32.

Prijedlog – u članku 32. kojim se mijenja članak 112. stavku 1. dodati novu točku 16. koja glasi:

"16. nadzirati ispunjavanje obveza investitora zgrade iz članka 24.a i vlasnika ili drugih nositelja prava korištenja pristupne točke i fizičke infrastrukture unutar zgrade iz članka 24.b ovog Zakona,"

Dosadašnje točke 16. do 23. postaju točke 17. do 24.

Obrazloženje:

Predlaže se dopuniti ovlasti inspektora elektroničkih komunikacija kako bi se osigurao nadzor nad provođenjem obveza propisanih člankom 24.a i 24.b Prijedloga zakona.

Članak 33.

Prijedlog – u članku 33. kojim se mijenja članak 118. u stavku 1. ostaviti gornje granice zapriječene kazne za osobito teške povrede zakona kao u važećem Zakonu.

Obrazloženje

protivimo se povećanju iznosa gornje granice zapriječene kazne za osobito teške povrede Zakona sa 5 na 10% ukupnoga godišnjeg bruto prihoda jer smatramo da su zapriječene kazne i do sada bile previsoke s obzirom na izrazito visoku reguliranost u području pružanja elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga i nepreciznost brojnih prisilnih odredbi koje dovode do pravne nesigurnosti i omogućuju arbitrarnost pri odlučivanju o postojanju pojedinih povreda od strane operatora. S obzirom na primjenu načela objektivne odgovornosti te na gore spomenutu prenormiranost i pravnu nesigurnost koja može dovesti do toga da operator bude kažnjen unatoč tome što je postupao u dobroj vjeri, udvostručivanje postojeće kazne smatramo neprimjerenom.

Smatramo važnim istaknuti da je trenutno postojeći model diskriminirajući prema manjim operatorima i operatorima koji su kasnije ušli (ili koji tek namjeravaju ući) na tržište jer se određivanje kazne bazira na prihodu, a ne na dobiti, te da bi se ovakvim povećanjem taj diskriminirajući učinak uvećao. Znači, ako se uzmu u obzir prihodi operatora na tržištu, razvidno je da posebni maksimum novčane kazne od 5% godišnjeg bruto prihoda je razmjern i učinkovit te da se njime već sada postiže opća svrha prekršajno-pravnih sankcija – odvratanje od počinjenja prekršaja.

Članak 34.

Prijedlog – U članku 34. kojim se dopunjuje članak 119. stavak 1., brisati nove točke 8. i 9.

Obrazloženje

U članku 34. Prijedloga zakona u dijelu koji se odnosi na dodavanje novih točaka članku 119. stavku 1. protivimo se iz istih razloga iz kojih predlažemo brisati čl. 9. Prijedloga zakona. Napominjemo da su u prekršajnim odredbama Zakona već predviđene kazne za povredu obveza održavanja sigurnosti i cjelovitosti mreža i usluga te povredu odredaba Pravilnika o načinu i uvjetima obavljanja djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga koji, između ostaloga, sadrži odredbe o obvezi operatora da u opće uvjete ugrade mehanizme za obeštećenje korisnika u slučaju pogoršanja kvalitete usluga zbog razloga koji se odnose na okolnosti iz područja elektroničke komunikacijske infrastrukture.

Prijedlog u članku 119. stavku 1. iza točke 7. Dodati nove točke 8., 9. i 10. koje glase:

"8. ako ne osigura nesmetani pristup nekretninama kojima upravlja ili čiji je vlasnik, a na kojima je postavljena elektronička komunikacijska infrastruktura i druga povezana oprema u svrhu njezina korištenja, popravljanja ili održavanja, ili neprekinutog pružanja elektroničkih komunikacijskih usluga ugovorene kakvoće u skladu, sa člankom 25. stavkom 9. ovoga Zakona,

9. ako ne osigura nesmetani pristup svojoj elektroničkoj komunikacijskoj mreži ili elektroničkoj komunikacijskoj infrastrukturi i drugoj povezanoj opremi u svrhu njezina korištenja, popravljanja ili održavanja, ili neprekinutog pružanja elektroničkih komunikacijskih usluga ugovorene kakvoće u skladu, sa člankom 25. stavkom 10. ovoga Zakona,

10. ako ne održava svoju elektroničku komunikacijsku mrežu ili elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i drugu povezanu opremu u svrhu osiguravanja sigurnosti i cjelovitosti ugovorenih elektroničkih komunikacijskih usluga, u skladu sa člankom 25. stavkom 11. ovoga Zakona,"

Obrazloženje:

Nastavno na predloženu dopunu članka 25. kojim se predlaže dodati novi stavak 9., a kojim se propisuju obveze upravitelja odnosno vlasnika nekretnina, nužno je odrediti i primjerenu kaznu za kršenje ovih obveza. Predlaže se nomotehničko usklađenje teksta u novim točkama.

Prijedlog – u članku 34. kojim članak 119. stavak 1. točka 9. se mijenja i postaje točka 11.- protivimo se izmjeni, a obzirom na primjedbe iznesene na članak 14. Prijedloga zakona, vezane uz pojam upravitelja nekretnine.

Prijedlog – u članku 34. kojim se članak 119. stavak 1. mijenja, dopuniti točku 29. na način da ista glasi:
„29. ako u svojstvu operatora sa značajnom tržišnom snagom ne dostavi Agenciji na uvid maloprodajne cijene svojih usluga u skladu sa člankom 62. i člankom 63. stavkom 5. ovoga Zakona.“

Obrazloženje – točka 29. predviđa novčanu kaznu za slučaj da operator sa značajnom tržišnom snagom ne dostavi Agenciji na uvid maloprodajne cijene svojih usluga. Budući da ista obveza (dostave Agenciji na uvid maloprodajne cijene) operatoru sa značajnom tržišnom snagom može biti određena i kroz utvrđenje značajne tržišne snage na veleprodajnom tržištu sukladno članku 62. ZEK-a, radi usklađenja, potrebno je unutar ove točke za propuštanje iste obveze obavještanja Agencije, predvidjeti i istu prekršajnu sankciju.

Prijedlog – u članku 34. kojim se dopunjuje članak 119. stavak 1. izmijeniti novu točku 45. na način da ista glasi:

„45. Ako nadležnom središnjem tijelu ne osigura mogućnost preuzimanja podataka o lokaciji osobe za kojom je pokrenuta akcija traganja i spašavanja, u skladu sa člankom 77. stavkom 3. ovoga Zakona.“

Obrazloženje

Smatramo da treba izmijeniti predloženu novu točku 45. iz razloga što je za ispunjenje obveza iz članka 77. stavka 2. Zakona potrebno da središnje tijelo, nadležno za zaprimanje poziva prema hitnim službama, zadovolji određene tehničke uvjete za prijem podataka koje operatori mogu dostaviti putem dostupnih tehničkih rješenja. Na žalost praksa je pokazala da nadležno tijelo nije u mogućnosti iskoristiti postojeća i skupa tehnička rješenja koja su pojedini operatori već razvili radi zadovoljenja dijela obveza iz članka 77. Razlozi tome su objektivne prirode i operatori inače vrlo dobro surađuju s nadležnim tijelom u implementaciji svojih obveza, ali smatramo da bi s obzirom na spomenute okolnosti uvođenje prekršajnih odredbi sa ovako visokim kaznama trebalo odgoditi ili prilagoditi radi osiguranja svih tehničkih preduvjeta za punu implementaciju obveza.

Prijedlog – u članku 34. kojim se dopunjuje članak 119. stavak 1. brisati novu točku 70.

Obrazloženje

Smatramo da novu točku 70. treba brisati iz razloga što je Uredba, provođenje koje se želi osigurati predmetnom točkom nedovoljno precizna i unosi pravnu nesigurnost. Vrlo je teško odrediti granicu između opravdanog upravljanja prometom radi sprečavanja zagušenja mreže i povrede načela koja trebaju osigurati pristup otvorenom internetu. Izrazito visoke kazne za povredu Uredbe bi, s obzirom na spomenutu nedovoljnu određenost iste, stvorile klimu koja svakako ne bi pogodovala razvoju novih usluga kojima bi se korisnicima omogućio kvalitetan i brz pristup internetu.

Slijedom navedenoga, predlažemo povredu Uredbe klasificirati kao jedan od prekršaja predviđenih člankom 120. te tako na način primjeren okolnostima izvršiti preuzetu obvezu provedbe Uredbe.

Prijelazne i završne odredbe

U Prijedlog zakona ne sadrži prijelazne odredbe, iako se njime mijenjaju materijalno-pravne odredbe o pravima infrastrukturnog operatora, odnosno o pravu puta, a kako je to obrazloženo u primjedbi na članak 14. Prijedloga zakona. Stoga, ostaje nejasno u kojem trenutku se smatra da je stečeno pravo puta po novouvedenoj presumpciji, kakav je odnos ovakve izmijenjene odredbe prema ranije stečenim pravima puta, kakve su posljedice osporavanja prava puta, kakve su posljedice već izdane potvrde o pravu puta i na plaćanje naknade, kao i na postupke u tijeku.

Slijedom navedenog, protivimo se izmjenama sadržanim u članku 14. Prijedloga zakona, a u slučaju donošenja istih, u svrhu zaštite stečenih prava, nužno je u prijelazne odredbe Prijedloga zakona, ugraditi odredbu prema kojoj se izmijenjena predmnijeva iz članka 14. Prijedloga zakona primjenjuje isključivo na onu EKI izgrađenu nakon njegova stupanja na snagu.

U nastavku predlažemo i dodatne izmjene koje nisu obuhvaćene ovim Prijedlogom zakona, a koje se odnose na važeći Zakon o elektroničkim komunikacijama:

Članak 3. – Interes Republike Hrvatske

Prijedlog – dopuniti članak 3. na način da isti glasi:

Elektronička komunikacijska infrastruktura, obavljanje djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga, prostorno planiranje, gradnja, održavanje, razvoj i korištenje elektroničkih komunikacijskih mreža posebno elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina, elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme, razvoj širokopojasnog pristupa internetu, te upravljanje i uporaba radiofrekvencijskog spektra, adresnog i brojevnog prostora, kao prirodno ograničenih općih dobara, od interesa su za Republiku Hrvatsku.

Obrazloženje:

Zbog važnosti razvoja širokopojasnog pristupa internetu uz brzine od minimalno 100 Mbit/s, smatramo da bi ti ciljevi trebali biti od interesa za Republiku Hrvatsku. Na žalost, trenutni EU formalni regulatorni okvir ne dozvoljava takvo proširenje definicije mreža velikih brzina i minimalnih brzina širokopojasnog pristupa internetu, ali neovisno o tome smatramo da je barem terminološki takve ciljeve potrebno navesti u članku 3. Zakona.

Članak 6. – Odnos prema drugim zakonima

Prijedlog - iza stavka 2. dodati novi stavak 3. koji glasi:

"(3) Na pitanja vezana za prostorno planiranje, gradnju, održavanje, razvoj i korištenje elektroničkih komunikacijskih mreža, elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme koja su uređena ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona ne primjenjuju se odredbe posebnih propisa iz područja gradnje i prostornog uređenja."

Dosadašnji stavci 3. do 5. postaju stavci 4. do 6.

U novom stavku 6. brojka: "4" zamjenjuje se brojkom: "5".

Obrazloženje

Predlažemo dopuniti članak na način kojim će se jasno odrediti da je isti *lex specialis* u odnosu na propise iz područje gradnje i prostornog uređenja te da se navedeni propisi ne primjenjuju na ona pitanja koja su vezana uz planiranje i građenje elektroničke komunikacijske infrastrukture koja su već uređena Zakonom i propisima donesenim na temelju istoga.

Članak 22. – Postupak javne rasprave

Prijedlog – dopuniti stavak 5. podstavak 5. tako da isti glasi:

"– postupcima i odlukama iz članka 23., članka 36. stavka 1., članka 52. stavka 1., članka 56. stavka 1. i 2., članka 62., članka 85., članka 85.a i članka 91.a ovoga Zakona,"

Iza podstavka 5. dodaje se novi podstavak 6. koji glasi:

"– u postupcima donošenja Plana razvoja infrastrukture širokopojasnog pristupa,"

Dosadašnji podstavak 6. postaje podstavak 7.

Obrazloženje:

Dopuna podstavka 5. predložena je kako bi se osiguralo provođenje postupka javne rasprave i u postupcima donošenja odluka prema članku 23. ZEK-a, kao i u postupku iz članka 62. koji se odnosi na obvezu nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva. S obzirom da Agencija u postupku određivanja načina ispunjavanja pojedinih regulatornih obveza, a osobito regulatorne obveze nadzora cijena, donosi odluke u zasebnom postupku od postupka analize mjerodavnog tržišta, nužno je osigurati provođenje javne rasprave i u tim postupcima, kako bi se svim sudionicima na tržištu omogućilo iznošenje komentara i mišljenja.

Dodavanje novog stavka 6. predloženo je u skladu s nadležnosti Hrvatske regulatorne agencije kao nositelja okvirnog programa čije su aktivnosti definirane Okvirnim nacionalnim programom za razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja.

Članak 25. – Gradnja, korištenje i održavanje elektroničke komunikacijske mreže, elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme

Prijedlog – izmijeniti stavak 3. Na način da se u drugoj rečenici riječ „donosi“ zamijeni s riječju „daje“ i da se riječ „prethodno mišljenje“ zamijeni riječju „suglasnost“.

Obrazloženje

Predlažemo navedenu izmjenu kako bi se u postupku prostornog planiranja dokumenti prostornog uređenja uskladili Uredbom o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme (NN131/12, NN92/15) koji prepoznaju različite načine postavljanja elektroničke komunikacijske infrastrukture u povezane opreme i to kao samostojeće antenske stupove i antenske prihvate, a samim time i različite prostorno planske kategorije. Dosadašnja praksa je pokazala kako se mišljenje Agencije koje je neobvezujuće najčešće nije uzimalo u obzir prilikom donošenja dokumenata prostornog uređenja.

Članak 30. – Zajedničko korištenje elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme

Prijedlog – dopuniti članak 30.stavak 2. na način da se na kraju druge rečenice briše točka, doda zarez i riječi „osim u slučaju kada infrastrukturni operator nije poznat.“

Obrazloženje:

Ističemo da u praksi postoje brojni slučajevi kada nije moguće utvrditi infrastrukturnog operatora ili vlasnika nekretnine, te je zbog toga neopravdano kažnjavati operatora korisnika koji ni na koji način ne može ispuniti obvezu sklapanja ugovora s infrastrukturnim operatorom. Čim se utvrdi tko je infrastrukturni operator, podrazumijeva se da će operator korisnik imati obvezu sklapanja ugovora.

Članak 41. – Pretplatnički ugovor

Predlažemo da se predmetni članak izmijeni na način da se jasno naznači da se pozitivni propisi koji se odnose na zaštitu potrošača imaju primjenjivati samo na korisnike koji i jesu potrošači ili, da se definira neka druga kategorija korisnika na koju će se predmetni propisi primjenjivati, a koja neće obuhvaćati sve poslovne korisnike već samo one koji bi zbog objektivnih okolnosti mogli biti slabi u ugovornom odnosu (npr. obrtnici, društva s manjim brojem zaposlenih koja ne ostvaruju visoke prihode).

Obrazloženje

Smatramo da je ova izmjena Zakona dobra prilika da se članak 41. stavak 4. uskladi s USO Direktivom. Naime, iz uvodnih odredbi USO Direktive razvidno je da se poseban naglasak daje na zaštitu potrošača te da upravo njima treba osigurati jasne uvjete, rješavanje sporova i cjenovne sustave, s time da se potiče da se neka od tih prava prošire i na druge kategorije korisnika. Dakle, nije obveza, već mogućnost, države članice da proširi primjenu tih prava i na druge kategorije korisnika, a svakako nije u duhu Direktive da se primjena proširi na sve kategorije korisnika već samo na one koji se smatraju slabijima u ugovornom odnosima, a što svakako nisu poslovni korisnici.

Članak 42.a – Cjenik usluga

Prijedlog - članku 42.a stavak 10. predlažemo izmijeniti točku 3. tako da glasi:

"3. posljedica izmjene veleprodajnih cijena na koje operator javnih komunikacijskih usluga nema utjecaja, a posebno u slučajevima kada je maloprodajna cijena operatora niža od veleprodajne cijene ili u slučaju minimalnog godišnjeg usklađivanja cijena koje su posljedica izmjene veleprodajnih cijena na koje operator javnih komunikacijskih usluga nema utjecaja"

Obrazloženje:

Predlažemo detaljnije opisati slučajeve koji predstavljaju iznimku od općeg načela prema kojem korisnici imaju pravo na raskid pretplatničkog ugovora u slučaju kada su izmjene cjenika nepovoljnije za njih. U dosadašnjoj primjeni odredbe članka 42.a stavak 10. točka 3. uočene su nedoumice i oprečna tumačenja, te stoga predlažemo dopunu ove točke koja će, uvažavajući zaštitu interesa krajnjih korisnika, omogućiti i operatorima naknadu stvarnih troškova, odnosno usklađivanje maloprodajnih cijena s veleprodajnim troškovima. U posljednjih nekoliko godina, zbog povećanja cijena međunarodne

terminacije na veleprodajnoj razini, te zadržavanja maloprodajnih cijena na istoj razini, operatori u Republici Hrvatskoj bilježe značajan pad margine, a u odnosu na cijenu poziva prema određenim državama, čak i negativnu marginu (primjerice cijena terminacije u pokretnim mrežama u Švicarskoj). Slijedom navedenog, držimo da je nužno omogućiti povećanje maloprodajnih cijena u ovakvim slučajevima pri čemu korisnici ne mogu raskinuti ugovor bez plaćanja naknade.

Članak 78. – Europski telefonski pozivni brojevi i pristup nezemljopisnim brojevima

Prijedlog – izmijeniti stavak 3. na način da isti glasi:

"(3) Agencija može narediti operatorima javnih komunikacijskih mreža i javno dostupnih elektroničkih komunikacijskih usluga da onemoguće, na pojedinačnoj osnovi, pristup brojevima ili uslugama kada postoji opravdana sumnja u zlouporabu ili prijevaru na štetu krajnjeg korisnika ili operatora. Agencija u takvim slučajevima može donijeti odluku kojom će operatorima narediti da uskrate pripadajuće prihode od međupovezivanja ili od drugih usluga."

Obrazloženje

U posljednje vrijeme u praksi su vidljivi brojni slučajevi prijevara i zlouporaba koji imaju za cilj nanošenje štete operatorima, a ne krajnjim korisnicima, te je stoga nužno dopustiti operatorima da zaštite svoje interese.

Članak 93. – Oduzimanje dozvole za uporabu radiofrekvencijskog spektra

Prijedlog – dodati novi stavak 4. koji glasi:

„(4) U slučaju oduzimanja dozvole za uporabu radiofrekvencijskog spektra zbog razloga iz stavka 1. točke 9. ovoga članka, Agencija će nositelju dozvole izdati novu dozvolu za uporabu radiofrekvencijskog spektra koja se odnosi na onaj dio radijskih frekvencija koji je bio sadržan u oduzetoj dozvoli, a kojih se nositelj dozvole nije odrekao, ako takve radijske frekvencije postoje.“

Dosadašnji stavci 4. i 5. postaju stavci 5. i 6.

Obrazloženje

Predloženom izmjenom otklonile bi se eventualne nejasnoće u pogledu toga kako postupiti u slučaju odricanja nositelja dozvole od uporabe samo pojedinih radijskih frekvencija. Namjera je zakonodavca bila da se nositelju dozvole omogući raspolaganje dodijeljenim frekvencijama neovisno o tome jesu li sve pobrojane u istoj dozvoli (jer su istom objedinjene po prestanku važenja Zakona o telekomunikacijama sukladno prijelaznim i završnim odredbama Zakona o elektroničkim komunikacijama) ili se nalaze u različitim dozvolama te predložena izmjena zapravo predstavlja samo pojašnjenje odnosno potvrdu ranije volje zakonodavca.

Dakle, usvajanjem predložene izmjene otklonila bi se pravna nesigurnost, a što bi svakako imalo pozitivan utjecaj na djelotvorno upravljanje radiofrekvencijskim spektrom (što je jedan od osnovnih ciljeva Zakona o elektroničkim komunikacijama određen člankom 1. Zakona) jer bi operatorima bilo omogućeno da se odreknu onog spektra kojeg ne koriste te da isti bude ponovo stavljen u uporabu.

Zamjenica koordinatora Povjerenstva

Katarina Litva, v. r.